

> Model socio-econòmic procomú
> Context històric del procomú
> Procomuns digitals i de coneixement
> Capitalisme de plataforma
> Economia col·laborativa des de l'ESS
> L'impuls de La Comunificadora
> Model de sostenibilitat procomú

L'economia. Què persegueix?

Satisfer les necessitats de les persones

Maximitzant el lucre privat > mercat capitalista · marc normatiu liberal

Amb equitat de totes les parts i sostenible (economia solidària)
> mercat social (transaccions justes)
> procomú (autoproducció, autoproveïment, autogestió)
> servei públic universal (serveis garantits per a tothom)

Mercat:
Intercanvi de béns i serveis
Directe o monetari

Procomú:
Autogestió col·lectiva de béns, serveis, recursos, espais...

Estat:
Serveis i gestió públics

L'economia. Què persegueix?

Satisfer les necessitats de les persones

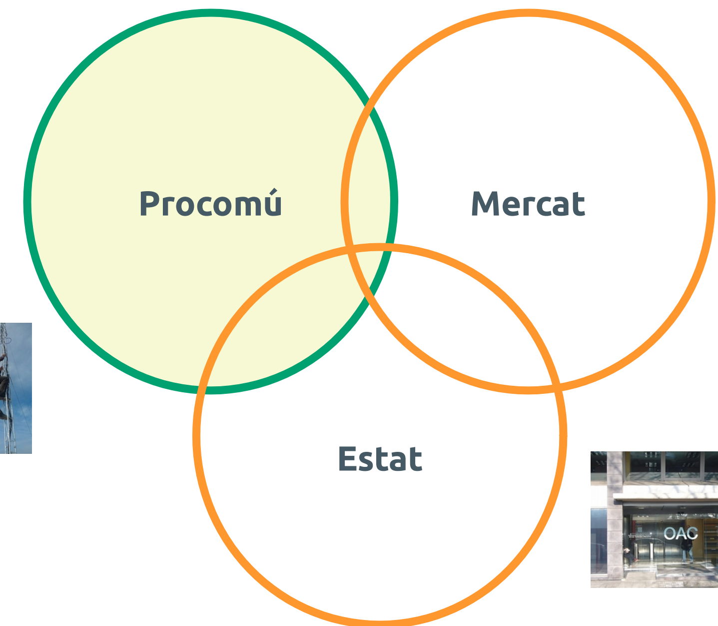
Maximitzant el lucre privat > mercat capitalista · marc normatiu liberal

Amb equitat de totes les parts i sostenible (economia solidària)
> mercat social (transaccions justes)
> procomú (autoproducció, autoproveïment, autogestió)
> servei públic universal (serveis garantits per a tothom)

Procomú:
Un *tercer model* econòmic, diferent al mercantil i l'estatal.

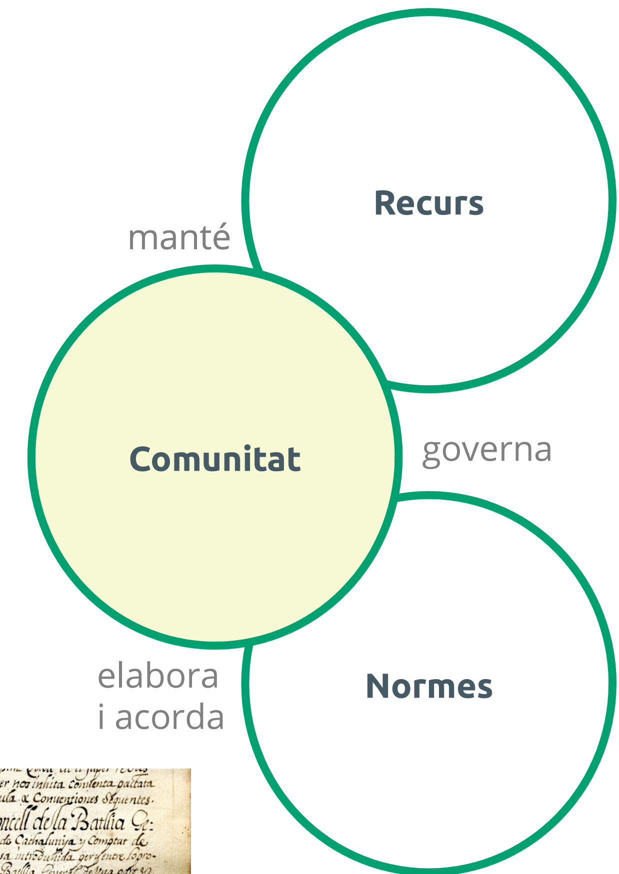

Elinor Ostrom
Nobel economia 2009
Distingeix 3 models econòmics.

> Model socio-econòmic procomú

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Procomú=
Un *recurs* compartit
+ Una comunitat de persones
+ Unes normes acordades col·lectivament

"... cuando hablamos de bienes comunes aludimos a un recurso, pero también a las normas que regulan su uso y, sin duda, a la comunidad activa que en la práctica elabora tales normas y a la fuerza de trabajo necesaria para mantener el recurso y su gobernanza..."

Rubén Martínez et al. La Hidra 2016

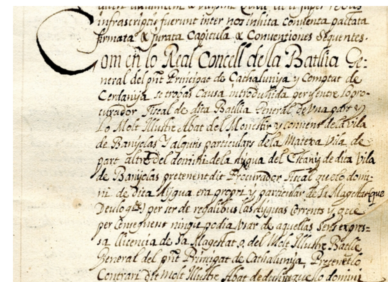
Estany de **Banyoles**.

Aigües d'ús comunal.
Foto: Ajuntament de Banyoles CC-by 2.5

Gent de Banyoles que en fa ús.
Foto: Plaça dels Turers, s.XIX. Domini públic

Regulació de l'ús.
Document de *Concòrdia sobre les aigües* de l'Estany de Banyoles, 1685.

+Info Banyoles

(*) **[pro]comú**
> profit comú
Sinònims: comú, empriu, bé comunal, béns comuns

> Model socio-econòmic procomú

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Foto: (c) Garret Hardin Society
Cita art.32 LPI · Font:
garretthardinsociety.org

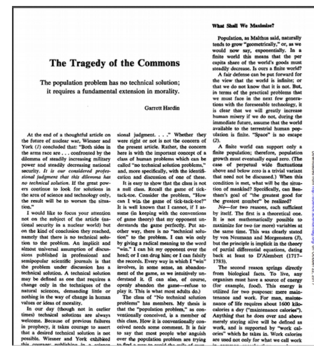
Garret Hardin:

The Tragedy of the Commons (1968)

Recurs d'accés obert
+ actitud egoista
= esgotament del recurs

Demostració amb model simulat de camps de pastura

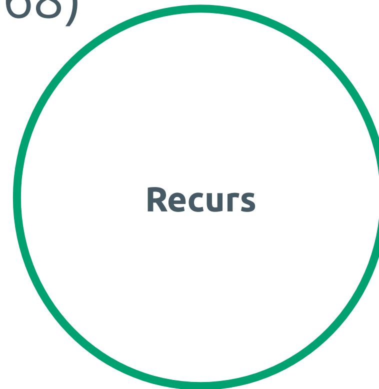
No té en compte la capacitat d'arribar a acords de regulació d'ús

What Shall We Maximize?

The Tragedy of the Commons

The population problem has no technical solution; it requires a fundamental extension in morality.

Garrett Hardin

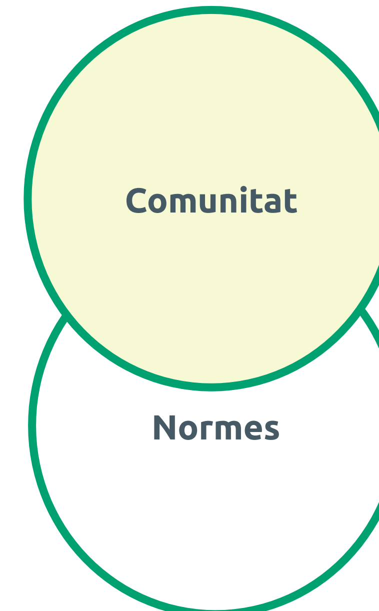

Foto: Holger Motzkau 2010,
Wikimedia Commons (cc-by-sa-3.0)

Elinor Ostrom:

Governing the Commons (1990)
The Evolution of Institutions for Collective Action

Recurs compartit
+ comunitat amb
normes acordades
= sostenibilitat del recurs

Estudi de centenars de casos reals amb sostenibilitat de llarga durada
Gestió de pesca a Filipines, recol·lecció cautxú a l'Amazones, gestió comunal dels prats, rius i boscos a Suïssa des del segle XIII, comunitats de regants al País valencià, …

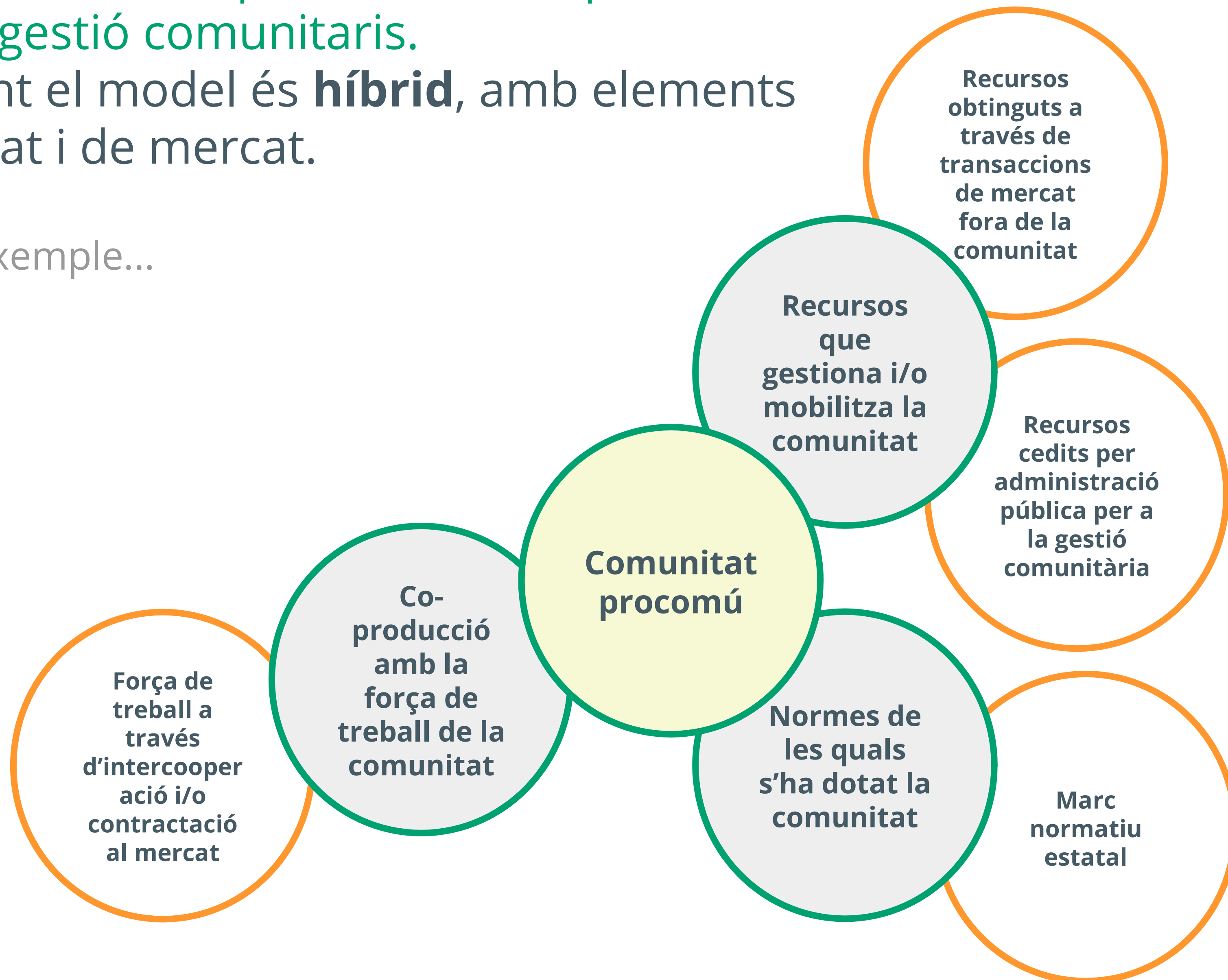
Els individus d'un grup poden contribuir a definir-ne la **governança**: les regles de la seva interacció al voltant del recurs comú que comparteixen

> Model socio-econòmic procomú

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Procomú: autoproducció, autoproveïment i autogestió comunitaris.
Sovint el model és **híbrid**, amb elements d'estat i de mercat.

Per exemple...

> Context històric del procomú

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Economies comunitàries

Significatives en diferents contextos socials i geogràfics
Principal forma de sosteniment de diverses comunitats
Convivint i/o en conflicte amb altres models econòmics

Erradicació/marginalització

Tancament dels camps, desamortitzacions (Mendizabal, Madoz)
Emergència estat-nació liberal, propietat privada
Anul·lació dels drets d'aprofitament, proletarització dels camperols.
Diferenciació sexual del treball

Cooperativisme

Associacionisme obrer, caixes de resistència
Mutualització, ajuda mútua, cooperatives

Procomuns digitals

Desplegament d'internet, coneixement lliure, tecnologies lliures. Producció P2P.

Cooperativisme obert i de plataforma. Cooperatives multistakeholders. **Autogestió comunitària. Lluites i auto-organització laboral i veïnal** contra el capitalisme extractiu de plataforma. Debat sobre regulació.

XVIII

XIX

Salt en el temps

darrer terç XX

XXI

Crisi 2008

Present

Pràctiques de compartir

Comuns urbans i plataformes de compartir

Capitalisme extractiu de plataforma

Privatització dels espais d'intercanvi, de col·laboració i del compartir

> Procomuns digitals i de coneixement

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

darrer terç XX

XXI

Desplegament d'internet, coneixement lliure, tecnologies lliures. Producció P2P.

1973-78 1984 1991 2001 2002 2004

Llicències lliures i obertes

Les 4 llibertats

- llibertat 0 d'utilitzar
- llibertat 1 per estudiar
- llibertat 2 per fer i redistribuir còpies
- llibertat 3 per fer canvis i millores

GNU 1984
GPL, GFDL, AGPL

creative commons 2002

Característiques

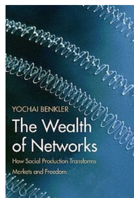
Immaterial, replicable:
> Programari
> Obres culturals
(textos, imatges, audiovisuals)
> Cartografia
> Bases de dades

Material, replicable
> Hardware i disseny obert

(Quasi) il·limitat:
> Té límits en la seva base física
(infraestructures, energia)

Foto: Joi Ito, CC-BY

The Wealth of Networks.
How Social Production Transforms Markets and Freedom (2006)

Yochai Benkler
Professor Universitat de Harvard

Contramodel corporatiu

1911 1975 1976 1998

Identifica: **producció entre iguals basada en el procomú**
> desplaça l'equilibri de poders entre mercat, estat i societat civil
> producció entre iguals es situa al centre de l'economia

Pel caràcter obert del procomú digital:
> «subjecte» de la governança no és estable

> Capitalisme de plataforma
> Economia extractivista *

XXI

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Corporacions internacionals i **startups** que cotitzen en borsa co-opten les pràctiques del compartir **concentrant i privatitzant el valor generat**.

Erosionen drets humans i social.
Comercien amb les dades personals.
Impacten sobre les economies locals.

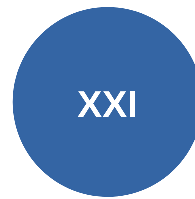

2005	2008	2009	2013
amazon mechanical turk (beta) Artificial Artificial Intelligence	airbnb	UBER	deliveroo

* L'extractivisme s'entén tradicionalment com l'extracció intensiva de recursos naturals del planeta per obtenir lucre al mercat; el concepte es pot estendre a l'economia que, enlloc de produir valor, l'extreu del produir per la societat, per exemple de la col·laboració o les dades.

> Economia col·laborativa

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

> *des de l'economia solidària*

> *model procomú, mancomunat i de mercat social*

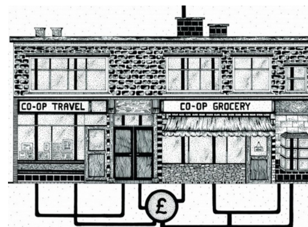
> *Re-inventar el cooperativisme com a instrument societari pel procomú*

Cooperativisme obert

Josef Davis Coates, "Open Co-ops: Inspiration, Legal Structures & Tools" (2014)
A.M.Utratel, S. Troncoso"From platform cooperativism to open cooperativism." (2019)

- **Missió** orientada al **bé comú** (social i ambiental) als **estatuts**
- Cooperatives que incloguin **tots els actors implicats** en la seva **governança**; que siguin socialment **inclusives** i actives en la incorporació de drets.
- Producció de **béns comuns oberts**, materials i immaterials
- **P2P** per reduïr costos de producció entre **cooperatives en xarxa** articulades política i socialment a **escala mundial**

Cooperativisme de plataforma

Trebor Scholz, "Ours to hack and to own" (2016)

- Desafiar el moviment cooperatiu perquè aprofiti les oportunitats de l'economia de la plataforma
- i desafiar l'economia de la plataforma per superar la seva obsessió amb els beneficis a curt termini per a pocs avantatjats.

Ajuntament de Barcelona | Barcelona Activa | femPROCOMUNS | Lab COOP

> L'impuls de La Comunificadora

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

> *Explorar conjuntament els nous models*

> *Aplicar el model procomú als projectes*   > *Construir-ne la sosteniblitat*

> 50 projectes i 109 participants

2016

· Katuma
· Upcycling de Barri
· LibreBanco
. Lendi
· Replicant
· Crowd-acting
· ITH Crowdfunding
· Som Mobilitat
· CoopLabora
· Aquapioneers
· Arts i Mànigues
· CCWorld
· Xerebere
· Footprint
· Sentido Común

2017

. Biruka
. Lliure TIC
. Van Woow
. Voki Voki
. Prosume Energy
. Educaires
. Remoblar
. Diccionari procomú
. El Camí més verd
. Ensenya el cor
. Equipaments Lliures
. Niu-ment
. Mensakas

2018-19

. Deriva
. Unicoop
. Educoop
. eXplorins
. GlocalShare
. Fem Tribu
. Move It
. Nest&Fun
. TextilESS
. Esfera social
. Xarxa Oberta Beacons BCN

2019-20

. DADESS
. SADESS
· DogCaring
. Favors
. Holiday Exchange
. La Masovera
. Nala
. Revol5G
. Ràdios Escolars En Xarxa

Ajuntament de Barcelona · Barcelona Activa

femPROCOMUNS
COOPERATIVA · COL·LABORACIÓ · DESCENTRALITZACIÓ · AUTOGESTIÓ · EQUITAT · SOSTENIBILITAT · DISTRIBUCIÓ · INTERCANVI · MUTUALITAT · RECIPROCITAT · REPLICABILITAT · CONEIXEMENT I PROGRAMARI LLIURE

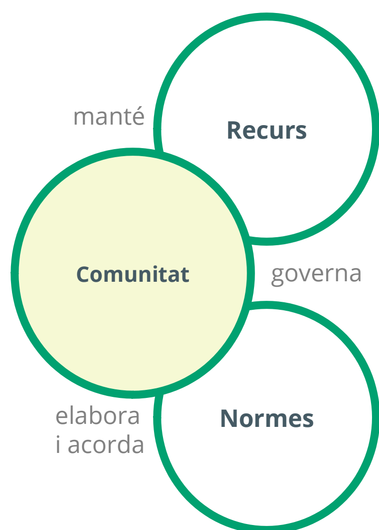
Lab COOP

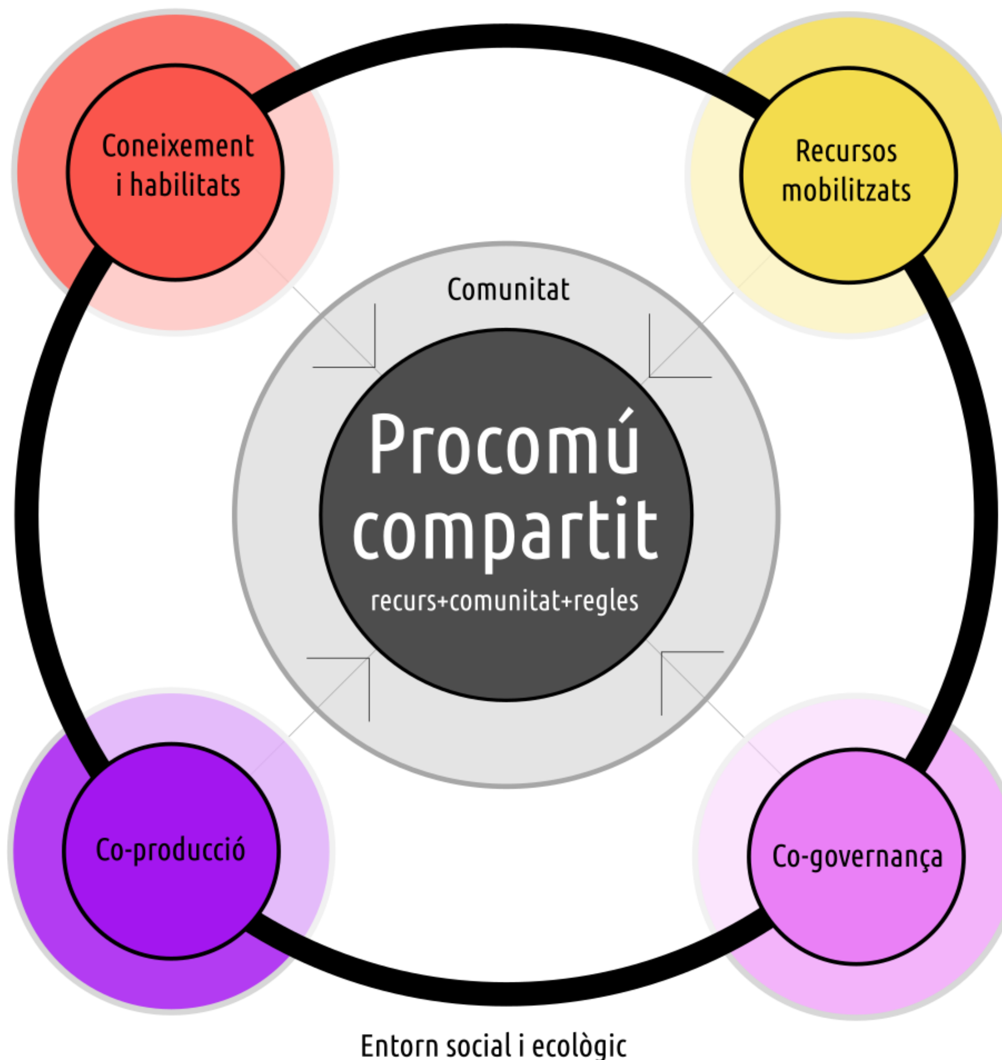
> Model de sostenibilitat procomú

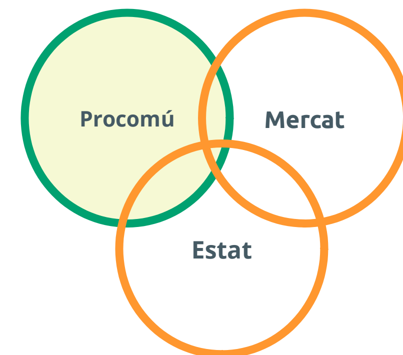
LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

> **5 pilars:** fil conductor del programa

> Eina de treball per explorar dimensió procomú i construir sostenibilitat

> Model de sostenibilitat procomú

LA COMUNIFICADORA
programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

> **5 pilars:** fil conductor del programa

> Eina de treball per explorar dimensió procomú i construir sostenibilitat

